

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/550/2015
Identifikačné číslo spisu:	5908202451
Dátum vydania rozhodnutia:	08.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5908202451.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu T. Q., bývajúceho vo U., zastúpeného JUDr. Marekom Radačovským, advokátom so sídlom v Košiciach, Žriedlova č. 3, proti žalovaným 1/ F.K.S. s.r.o., so sídlom v Žiline, Pod Vinicou č. 2, IČO: 36384020, 2/ S. V., bývajúcemu v T., zastúpenému Mgr. Vladimírom Ďurišom, bývajúcemu v T., 3/ ČSOB Poistovni, a.s., so sídlom v Bratislave, Vajnorská č. 100/B, IČO: 31325416, zastúpenému advokátskou kanceláriou MGA Iuris, so sídlom v Bratislave, Pri Starej prachárni č. 10, IČO: 47233028, 4/ KOOOPERATÍVA poisťovni, a.s. Viena Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 4, IČO: 00585441, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 3 C 86/2008, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 18. decembra 2014 sp. zn. 10 Co 483/2013, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok medzitýmnym rozsudkom z 2. augusta 2013 č.k. 3 C 86/2008-585 rozhodol, že základ žalobného nároku voči žalovanému 3/ je solidárne opodstatnený v celom rozsahu a že základ žalobného nároku voči žalovanému 2/ a žalovanému 4/ nie je solidárne opodstatnený. V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo preukázané, že 29. mája 2006 okolo 10,20 hod. v okrese Ružomberok - Černová v kilometri 512,200 došlo k stretu motorového vozidla zn. IVECO Daily EVČ: A., ktorého prevádzateľom bol žalovaný 1/ a vodičom R. V. a bolo poistené u žalovaného 3/ s motorovým vozidlom zn. AVIA EVČ: C., ktorého prevádzateľom a vodičom bol žalobca, pričom tohto stretu sa zúčastnilo ešte viacero motorových vozidiel - zn. IVECO 75 EVČ: T., ktorého prevádzateľom bol žalovaný 2/ a vodičom U. R., zn. FIAT DOBLO EVČ: L. s príviesnym vozíkom, ktorého vodičom bol R. T., zn. ŠKODA FABIA EVČ:C., ktorého vodičkou bola Y. Y., zn. MERCEDES EVČ: BA-922NJ s príviesom, ktorého vodičom bol T. Y.. Vychádzajúc z princípu objektívnej zodpovednosti v zmysle § 431 Občianskeho zákonníka ustálil zodpovednosť za škodu spôsobenú žalobcovi dopravnou nehodou na strane žalovaného 1/ ako prevádzateľa motorového vozidla zn. IVECO Daily v plnom rozsahu a na strane žalovaného 3/ z titulu jeho postavenia poisťovateľa v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. Z dôvodu, že v konaní nebolo preukázané, že by došlo k priamemu stretu prevádzok motorových

vozidiel zn. IVECO 75 (žalovaného 2/) a zn. AVIA (žalobcu) ustálil, že zodpovednosť žalovaného 2/ a spolu s ním žalovaného 4/ ako poisťovateľa nie je opodstatnená, pričom dodal, že nebolo zistené, že by nesprávna technika jazdy vodiča vozidla zn. IVECO 75 bola v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. Pokiaľ ide o ostatných účastníkom predmetnej dopravnej nehody mal za to, že nebolo preukázané vzájomné škodné pôsobenie prevádzky motorového vozidla zn. AVIA s ostatnými motorovými vozidlami (zn. FIAT, ŠKODA FABIA a MERCEDES), ktoré boli účastné škodového deja.

2. Na odvolanie žalobcu a žalovaných 1/ a 3/, Krajský súd v Žiline rozsudkom z 18. decembra 2014 sp. zn. 10 Co 483/2013 medzitýmny rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že základ nároku žalobcu voči žalovanému 1/ a žalovanému 3/ je daný solidárne v rozsahu 30 % a že základ nároku žalobcu voči žalovanému 2/ a žalovanému 4/ je daný solidárne v rozsahu 30 %. Po doplnení dokazovania rekapituloval priebeh nehodového deja tak, že ako prvé v smere od Ružomberka jazdilo motorové vozidlo zn. FIAT, ktoré z (hlavnej) cesty, po ktorej jazdili ostatné vozidlá zainteresované do nehodového deja, odbočovalo vľavo, pričom vzhľadom na to, že nezanechalo žiadne stopy, nie je možné ustáliť, či pred odbočovaním spomaľovalo plynule alebo prudšie. Za vozidlom zn. FIAT nasledovalo vozidlo zn. ŠKODA FABIA, ktoré taktiež nezanechalo žiadne stopy (či spomaľovalo plynule alebo prudšie). Ako tretie jazdilo vozidlo zn. IVECO Daily, ktoré intenzívne brzdilo a reagovalo na manéver vozidiel idúcich pred ním, pričom došlo k jeho nárazu do vozidla zn. ŠKODA FABIA. Po kontakte medzi týmito vozidlami, vozidlo zn. IVECO Daily presahovalo do protismerného jazdného prúdu v rozsahu 75 až 80 % svojej šírky. V momente, keď vozidlo zn. IVECO Daily temer stálo narazilo doň zozadu ďalšie vozidlo zn. MERCEDES, ktoré pred zrážkou brzdilo. Za vozidlom zn. MERCEDES išlo vozidlo zn. IVECO 75, ktoré narazilo do vozidla zn. MERCEDES a po tejto zrážke v chronologickej následnosti došlo k nárazu vozidla zn. MERCEDES do vozidla zn. IVECO Daily. V dôsledku predmetného nárazu vozidlo zn. IVECO Daily bolo posunuté do protismerného jazdného pruhu, kde došlo k zrážke s vozidlom zn. AVIA idúcim v protismere (od Martina). Z konečného postavenia vozidiel uzavrel, že medzi vozidlami zn. IVECO 75 a vozidlom zn. MERCEDES došlo ešte po zrážke medzi vozidlami zn. IVECO Daily a zn. AVIA k ďalším stretom. V dôsledku nárazu vozidlo zn. IVECO Daily do vozidla zn. ŠKODA FABIA došlo ku skráteniu brzdného dráhy vozidiel, ktoré sa pohybovali za vozidlom zn. IVECO Daily. Vzhľadom na nedostatok verifikovateľných merateľných údajov, a to ani pomocou znaleckého posudku, nebolo možné ustáliť techniku jazdy jednotlivých vodičov, a v dôsledku toho ani ich konkrétny vplyv na spôsobenú škodu, a to s výnimkou žalobcu jazdiacim vozidlom zn. AVIA, ktorý sa na vzniku škody žiadnym spôsobom nepodieľal. Preto odvolací súd po zhodnotení všetkých relevantných skutočností bol toho názoru, že účasť prevádzok vozidiel zn. FIAT a zn. ŠKODA FABIA na spôsobení vzniknutej škody je v rozsahu 5 % a vychádzal z toho, že len samotná okolnosť, že tieto vozidlá nezanechali brzdné stopy, ešte neznamená, že pri odbočovaní manévri vozidla zn. FIAT alebo v bezprostrednej reakcii naň vozidla zn. ŠKODA FABIA neznižili svoju rýchlosť neprimerane náhle; voči prevádzateľom týchto vozidiel však žalobca žalobu nepodal. Za významnú v tomto smere považoval skutočnosť, že vozidlá pohybujúce sa od Ružomberka obchádzali traktor nachádzajúci sa na pravom okraji ich jazdného pruhu, v dôsledku čoho možnosť reakcie vozidiel na prípadné zmeny v cestnej premávke bola v relevantnej miere obmedzená. Pokiaľ ide o vozidlá zn. IVECO Daily, MERCEDES a IVECO 75 odvolací súd dospel k záveru o zhodnej miere účasti na vzniknutej škode v rozsahu 30 % každého z nich. Pri prevádzkach vozidla zn. IVECO Daily a zn. IVECO 75 vzhľadom na významným, že ich vodiči ako jediní sa s určitou pohybovali nesprávnou technikou jazdy. Vozidlo zn. IVECO Daily nesprávnou technikou jazdy znížilo, resp. skrátilo brzdnú dráhu za ním idúcich vozidiel zn. MERCEDES a zn. IVECO 75, čím vytvorilo ďalšiu podmienku vzniku zodpovednosti spôsobenej škody (celkového nehodového deja). Zhodný podiel zodpovednosti konštatoval odvolací súd aj pri prevádzke vozidiel zn. MERCEDES a zn. IVECO 75, keďže empiricky nie je možné zistiť presnú mieru, v akej sa náraz vozidla zn. IVECO 75 do pred ním idúceho vozidla zn. MERCEDES podieľal na následnom náraze vozidla zn. MERCEDES do vozidla zn. IVECO Daily, ktorý čiastkový dej bezprostredne predchádzal zrážke vozidiel zn. IVECO Daily a zn. AVIA.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Namietal, že konanie je postihnuté inou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď odvolací súd na daný prípad vylúčil aplikáciu § 431 Občianskeho zákonníka. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že aj prevádzky vozidiel zn. FIAT a zn. ŠKODA FABIA sa podieľali na škode v

rozsahu 5 %, keďže z výsledkov vykonaného dokazovania takýto záver nie je možné vyvodiť. Bol toho názoru, že pokiaľ odvolací dospel k záveru, že je potrebné zodpovednosť rozdeliť aj medzi nežalovaných prevádzateľov vozidiel, nemal presne určovať ich mieru zodpovednosti, pretože neboli účastníkmi konania. Vyčítal odvolaciemu súdu, že vzhľadom na jeho konštatovanie v odôvodnení rozsudku, že nie je možné presne určiť všetky okolnosti stretu prevádzok pri dopravnej nehode, mal na odstránenie tejto rozpornosti doplniť dokazovanie výsluchom vodičov jednotlivých motorových vozidiel zúčastnených na dopravnej nehode a dať im možnosť sa k okolnostiam dopravnej nehody vyjadriť. Poukázal na to, že závery znaleckého posudku vypracovaného v konaní Ústavom súdneho inžinierstva nie sú jednoznačné a tieto neboli odstránené ani výsluchom znalca, ktorý v mene ústavu posudok vypracoval. Trval na tom, že škodu, ktorá mu pri dopravnej nehode vznikla, spôsobila prevádzka vozidla zn. IVECO Daily (žalovaný 1/), ktorého vodič v dôsledku nesprávnej techniky jazdy prešiel do protismeru, čím vyvolal kolíziu situáciu a čelne sa zrazil s vozidlom zn. AVIA, ktorého bol prevádzateľom žalobca, pričom k tejto kolízii prispela prevádzka vozidla zn. IVECO 75 (žalovaný 2/), ktorého vodič takisto jazdil nesprávnou technikou jazdy a prispel ku vzniku škody. Z uvedených dôvodov považoval mieru zodpovednosti určenú u žalovaných 1/ a 2/ v rozsahu 30 % u každého z nich za nesprávne určenú. V tomto smere poukázal aj na nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, keďže nie je z neho zrejmé, na základe čoho dospel odvolací súd k určeniu 30 % rozsahu zodpovednosti u každého zo žalovaných 1/ a 2/. Žalobca ďalej uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje aj za prekvapivé z dôvodu, že odvolací súd mu pred vyhlásením rozhodnutia neoznámil, že bude rozhodnutie prvostupňového súdu meniť. Na základe uvedených dôvodov žalobca žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že necíti žiadnu mieru zavinenia na spôsobenej škode a považoval za správny rozsudok okresného súdu, ktorým jeho zodpovednosť bola vylúčená.

5. Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dôvody uvádzané žalobcom v dovolaní nie sú dané a neexistujú ani iné vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za vecne správne, zrozumiteľné a riadne odôvodnené, a preto navrhol dovolanie zamietnuť.

6. Žalovaní 1/ a 4/ sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Dovolanie žalobcu bolo podané pred 1. júlom 2016 (12. marca 2015). Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

9. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

9.1. Dovolanía podané pred 1. júlom 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9.2. Tie dovolanía podané pred 1. júlom 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9.3. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd

konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

10.1. Dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p.

10.2. Dovolanie žalobcu smerujúce proti zmeňujúcemu rozsudku vyvolalo v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 CSP) - dovolateľom napadnuté rozhodnutie bolo preto možné (a tiež potrebné) podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

11. Právny poriadok platný a účinný v čase podania dovolania ukladal dovolaciemu súdu (viď ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p.), aby aj ex offio posúdil, či v konaní nedošlo k niektorej zo závažných procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. Podobne ukladal dovolaciemu súdu posúdiť, či sa v konaní nevyskytla niektorá z tzv. iných (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedených) procesných väd majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

11.1. Žalobca vady v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. v dovolaní explicitne nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

11.2. Z obsahu dovolania možno vyvodíť, že žalobca namieta, že mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11.3. Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

12. Žalobca zastáva názor, že odvolací súd nerešpektoval postup v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p., keď mu vopred neoznámil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bude meniť. Toto ustanovenie ukladalo odvolaciemu súdu, aby pred rozhodnutím o odvolaní v prípade, ak je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a bolo pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzval účastníkov konania vyjadriť sa k možnému použitiu tohto „nového“ ustanovenia.

12.1. K dôsledkom nerešpektovania procesného postupu odvolacieho súdu upraveného ustanovením § 213 ods. 2 O.s.p. najvyšší súd zaujal stanovisko v judikáte R 33/2011, v ktorom konštatoval, že pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníka konania (procesnú stranu) v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p., aby sa vyjadril k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, odňal účastníkovi

konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

12.2. Zo spisu nevyplýva, že by odvolací súd použil iné („nové“) ustanovenie právneho predpisu, ktoré pred ním už použil súd prvej inštancie. Skutočnosť, že na oba sudy dospeli k odlišným právnym záverom, nemožno považovať z hľadiska § 213 ods. 2 O.s.p. za právne významnú.

12.3. Z uvedených dôvodov považuje dovolací súd predmetnú námietku žalobcu za neopodstatnenú.

13. Dovolateľ tvrdí, že v konaní došlo k „inej vade“ majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Za „inú vadu“ (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenú) sa v doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovalo najmä porušenie ustanovení o dokazovaní napríklad tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy. Vadu tejto povahy zakladalo aj porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov (napríklad osoba, ktorá mala byť vypočutá ako svedok, bola vypočutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, dôkaz listinou bol vykonaný v rozpore s § 129 O.s.p.).

13.1. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08); súčasťou tohto práva nie je ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania.

13.2. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane uviedol, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nesprávností. Dovolanie nebolo (a po uvedenom dni naďalej nie je) „ďalším“ odvolaním. Preto sa ním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení, ku ktorým dospel súd prvej inštancie alebo odvolací súd, ani prieskumu správnosti nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvej inštancie a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže v medziach zákona vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nemôže preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a v nadväznosti na to posudzovať, či sudy správne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy - na rozdiel od súdu prvej inštancie a tiež odvolacieho súdu nemá totiž dovolací súd možnosť vykonávať dokazovanie [ako je to, napokon, zrejme z § 243a ods. 2 in fine O.s.p. („dokazovanie však nevykonáva“)].

13.3. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je judikatúrou najvyššieho súdu považované za samostatný dovolací dôvod (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 172/2011, 5 Cdo 251/2012 a 7 Cdo 117/2014).

13.4. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu bol postup odvolacieho súdu v súlade so zákonom a nemohol založiť inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

14. Za „inú procesnú vadu“ bolo dávnejšou judikatúrou (R 111/1998) a tiež stanoviskom R 2/2016 považované aj nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia.

14.1. V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, výsledky dokazovania, vysvetlil, čoho sa žalobca domáhal, čo uvádzal žalovaný na svoju obranu, čím žalobca a žalovaný argumentovali v odvolacom konaní. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejme, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov,

ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

14.2. Najvyšší súd vzhľadom na to dospel k záveru, že skutkové alebo právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

15. Opodstatnenosť dovolania žalobcu preto nezakladajú procesné vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., ani tzv. iná procesná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

16. Žalobca v dovolaní vyslovil presvedčenie, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

16.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

18. Podľa § 431 Občianskeho zákonníka ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

19. Pod pojmom stret prevádzok treba rozumieť predovšetkým stretnutie prevádzok dvoch alebo viacerých prevádzateľov dopravných prostriedkov (napr. zrážka dvoch alebo viacerých dopravných prostriedkov); v takomto prípade ide o tzv. priamy stret. Stretom prevádzok však treba rozumieť aj tzv. nepriamy stret, pri ktorom síce nedochádza k zrážke dvoch alebo viacerých dopravných prostriedkov, ale prevádzkou jedného dopravného prostriedku sa nepriamo ovplyvní prevádzka druhého dopravného prostriedku, v dôsledku čoho dôjde k jeho poškodeniu. Pojmom stret prevádzok treba rozumieť aj naraz dopravného prostriedku do dopravného zariadenia iného druhu dopravného prostriedku.

19.1. Aj pri strete prevádzok ide o objektívnu zodpovednosť, t. j. zodpovednosť vzniká bez ohľadu na zavinenie. Pri strete prevádzok dvoch alebo viacerých prevádzateľov, ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody (§ 431 OZ). Z povahy prevádzky dopravných prostriedkov vyplýva požiadavka, aby prevádzateľ aj v týchto prípadoch zodpovedal za škodu, ktorú nezavinil. Ustanovenie § 431 OZ, ktoré nadväzuje na právnu úpravu zodpovednosti podľa ustanovení § 427 a 429 OZ, umožňuje posudzovať zodpovednosť za škodu spôsobenú stretom dvoch alebo viacerých prevádzok a škodu samu ako celok, pričom každý z prevádzateľov nesie zodpovednosť za časť celkovej škody úmerne k svojej účasti, ktorú mal na spôsobení škody. Miera účasti na škode vyjadruje aj prípadné zavinené konanie alebo opomenutie jednotlivých prevádzateľov, ak toto konanie či opomenutie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody.

20. Odvolací súd správne popísal podstatu zodpovednosti prevádzateľov za škodu pri strete prevádzok podľa § 431 Občianskeho zákonníka, avšak podľa tohto ustanovenia pri vyporiadaní škody nepostupoval a nárok žalobcu na náhradu škody mu vzniknutej pri strete prevádzok posúdil podľa § 427 Občianskeho zákonníka, keď v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že „Dôvodnou je odvolacia námietka o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 431 Obč.zák. Okresný súd v rámci právneho posúdenia nenáležite (v zásade) stotožnil obsah pojmu 'podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody' s inštitútom zavinenia. Označený pojem však v plnej miere rešpektuje objektívny charakter zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov - § 427 a nasl. Obč.zák.“

21. Uvedený záver odvolacieho súdu nie je správny. Ak totiž došlo k stretu prevádzok dopravných prostriedkov, z ktorého vznikla ich prevádzateľom, resp. niektorému z nich škoda, je treba ich vzťah pri vyporiadaní škody posudzovať podľa § 431 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje vyporiadanie škody vzniknutej samotným prevádzateľom následkom stretu medzi nimi, a nie podľa § 427 Občianskeho zákonníka, ktorý možno aplikovať na nároky tretích osôb proti prevádzateľovi na náhradu škody ním spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, teda nároky poškodených, ktorým bola osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov spôsobená škoda (porovnaj R 3/1984).

21.1. I keď v oboch prípadoch ide o objektívnu zodpovednosť a ustanovenie § 431 Občianskeho zákonníka na právnu úpravu podľa ustanovení § 427 a § 428 Občianskeho zákonníka nadväzuje, je rozhodujúca účasť, ktorú mali prevádzatelia na spôsobení vzniknutej škody, pričom objektívnu mieru účasti na vzniknutej škode vyjadruje aj prípadné zavinené konanie alebo opomenutie niektorého prevádzateľa (niektorých prevádzateľov), pokiaľ nimi bola založená príčinná súvislosť vedúca k vzniku škody. Okruh okolností významných pre posúdenie účasti na vzniku škody pri strete prevádzok dopravných prostriedkov je širšia ako len posúdenie podielu zavineného protiprávneho konania vodičov dopravných prostriedkov. Okolnosť, že došlo k stretnutiu prevádzok však sama osebe neznamena, že každý z prevádzateľov zúčastnených stretnutiu zodpovedá za škodu. Nie je pritom vylúčené a neodporuje to ani pojmu objektívnej zodpovednosti za škodu, aby výsledkom porovnania účasti jednotlivých prevádzateľov na stretnutie prevádzok bol záver, že účasť niektorého z prevádzateľov je tak minimálna (nepatrná), že nezakladá jeho zodpovednosť za škodu.

22. Právny názor odvolacieho súdu, že na nárok uplatnený žalobcom je aplikácia ustanovenia § 431 Občianskeho zákonníka vylúčená, nie je správny, a pretože odvolací súd posúdil túto právnu otázku inak ako vyplýva z doterajšej rozhodovacej praxe súdov a konštantnej judikatúry, je daný dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

23. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 3 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.